

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.5.4
KOM(2011) 248 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Komunikatas dėl migracijos

TURINYS

1.	Įvadas	3
2.	Sienų kirtimas.....	5
2.1.	Priemonės krizei įveikti Trumpalaikės priemonės.....	5
2.2.	Išorės sienų kontrolė	7
2.3.	Šengeno erdvės valdymas	8
2.4.	Neteisėtos imigracijos prevencija	8
3.	Judėjimas ir gyvenimas erdvėje be vidaus sienų.....	10
3.1.	Organizuotas judumas.....	10
3.2.	Nuosekli trečiųjų šalių piliečių judumo politika, įskaitant vizas	11
3.3.	Tinkamai valdoma teisėta migracija	12
3.4.	Visuomenės be atskirties kūrimas integruojant imigrantus	13
4.	Tarptautinės apsaugos suteikimas asmenims, kuriems jos reikia	14
5.	Migracijos klausimas išorės santykiuose po krizės.....	15
5.1.	Visuotinis požiūris į migraciją	15
5.2.	Po krizės. ES ir pietinių Viduržemio jūros regiono šalių partnerystė	16
	1 PRIEDAS	18
	2 PRIEDAS	21

1. ĮVADAS

Įvykiai pietinėse Viduržemio jūros regiono valstybėse milijonams mūsų kaimynystėje gyvenančių žmonių suteikia viltį gyventi geriau, taip pat viltį, kad bus labiau gerbiamos žmogaus teisės, geriau laikomasi pliuralizmo, teisinės valstybės ir socialinio teisingumo principų. Dažnai netrukus po demokratinių sukilimų ar šiek tiek vėliau gali kilti suirutė ir atsirasti netikrumas. Politinių neramumų ir karinių konfliktų metu neišvengta žmonių aukų, o šimtai tūkstančių žmonių buvo perkelti ne tik iš tiesiogiai su pokyčiais susijusių šalių, pavyzdžiui, Tuniso ar Libijos, bet ir iš kitų šalių.

Šie neseni istorinės svarbos įvykiai pietinėse Viduržemio jūros regiono valstybėse patvirtino, kad reikalinga stipri bendra ES politika migracijos ir prieglobsčio srityje. Labiau nei bet kada būtina didelė pažanga teisės aktų ir operatyvinio bendradarbiavimo srityse, taip pat santykiuose su trečiosiomis šalimis. Šio komunikato tikslas – parengti naujausių ir būsimų politinių pasiūlymų sistemą, kuria būtų atsižvelgiama į visus svarbius aspektus ir kuria remdamosi ES ir jos valstybės narės galėtų saugioje aplinkoje valdyti prieglobstį, migraciją ir judumą.

Kai kurios valstybės narės, pavyzdžiui, Italija, Malta, Graikija ir Kipras, labiau nei kitos tiesiogiai susiduria su masiškai atvykstančiais neteisėtais migrantais ir tam tikru mastu su asmenimis, kuriems reikia tarptautinės apsaugos. Tai nėra tik nacionalinė problema, tai problema, kurią valstybės narės turi itin solidariai spręsti ES lygmeniu.

ES privalo užtikrinti greitą pagalbą visiems žmonėms, kuriems jos reikia, kaip ji tai padarė Tuniso ir Libijos pasienyje, ir priglauti tuos, kuriems reikia tarptautinės apsaugos. ES privalo išlaikyti ir stiprinti savo tradiciją suteikti prieglobstį bei apsaugą, tačiau ji taip pat turėtų numatyti tinkamas priemones, kuriomis būtų užkirstas kelias dideliems neteisėtai sienas kertančių ekonominių migrantų srautams. Siekiant šių tikslų, veiksmingas ES sienų valdymas yra būtina patikimumo Sąjungoje ir už jos teritorijos ribų sąlyga.

Būtina nedelsiant reaguoti į nuolat kintančią padėtį pietinėse kaimyninėse šalyse. Remdamasi kovo 11 ir 25 d. Europos Vadovų Tarybos išvadomis, balandžio 5 d. Europos Parlamento rezoliucija¹ ir kovo 8 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendru komunikatu, Komisija gegužės 24 d. pateiks pasiūlymų dėl ES požiūrio migracijos, judumo ir saugumo srityse, taikomo santykiuose su pietinėmis Viduržemio jūros regiono šalimis, rinkinį.

Nors būtina spręsti dėl šios sudėtingos ir nuolat kintančios padėties kylančias problemas, tačiau tai darant neturėtų būti remiamasi tik trumpalaikėmis priemonėmis, pagal kurias būtų apsiribojama pasienio kontrole, neatsižvelgiant į ilgalaikius klausimus. Būtina vesti dialogą ir bendradarbiauti su tų migrantų kilmės bei tranzito šalimis. Toks bendradarbiavimas turi būti grindžiamas saugumu ir geru valdymu, siekiant formuoti visiems naudingą teisėtos migracijos politiką. Taip pat reikia stiprinti ekonominį bendradarbiavimą, siekiant kilmės šalyse sudaryti sąlygas ekonomikos augimui ir užimtumui ir siekiant šalinti neteisėtos migracijos priežastis. Toks bendradarbiavimas taip pat turėtų būti pagrįstas su migracija susijusiems klausimams taikytinu nustatytų sąlygų laikymosi principu, kad partnerės būtų skatinamos veiksmingai

¹ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl migracijos srautų, kuriuos lemia nestabilumas: ES užsienio reikalų politikos aprėptis ir vaidmuo ([2010/2269\(INI\)](#)).

vykdyti išipareigojimą užkirsti kelią neteisėtai migracijai, visų pirma vykdant veiksmingą sienų kontrolę ir bendradarbiaujant neteisėtų migrantų gražinimo ir readmisijos srityje.

Be to, vykdant visapusišką ne ES šalių piliečių migracijos politiką, grindžiamą bendra priėmimo tvarka, kurios laikantis su trečiosios šalies piliečiais elgiamasi tinkamai, bus prisidedama prie ES klestėjimo ateityje. Kaip pabrėžiama strategijoje „Europa 2020“, vienas didžiausių ekonominių sunkumų, su kuriuo susiduria Europa, – tai būtinybė spręsti darbingo amžiaus gyventojų mažėjimo ir numatomo didelio kvalifikuotų specialistų stygiaus tam tikruose sektoriuose problemas. Kad išliktų konkurencinga ir išlaikytų savo tvarų socialinį modelį, Europa turi priimti priemones ES piliečių užimtumo rodikliams gerinti ir kartu imtis konkrečių veiksmų numatomiems darbo jėgos poreikiams įgyvendinti, skatindama tikslingą trečiųjų šalių piliečių imigraciją.

ES taip pat turėtų užtikrinti saugias ir veiksmingas prieglobsčio procedūras asmenims, kuriems reikia apsaugos. Praėjus šešiasdešimčiai metų nuo Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso pasirašymo pats laikas ES dar kartą patvirtinti savo išipareigojimą pasiūlyti apsaugą visiems į jos teritoriją atvykusiems persekiojamiems trečiųjų šalių piliečiams ar asmenims be pilietybės. Atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos susitarimą, bendra Europos prieglobsčio sistema, kuria užtikrinama aukšto lygio apsauga ir mažinami valstybių narių prieglobsčio sistemų skirtumai, turi būti sukurta iki 2012 m.

Migracijos klausimai ES įgyja vis didesnę politinę svarbą. 2008 m. spalio mėn. Europos Vadovų Taryba priėmė Europos imigracijos ir prieglobsčio pakta, siekdama paskatinti plėtoti bendrą ES politiką, pagrįstą penkiais išipareigojimais: organizuoti teisėtą migraciją, kovoti su neteisėta migracija, stiprinti išorės sienas, sukurti ES prieglobsčio sistemą, taip pat kurti pasaulinę partnerystę migracijos bei vystymosi srityje. Pagrindinė politikos prielaida išlieka svarbi, todėl veiksmai turėtų būti pasirenkami atsižvelgiant į ją: blogai valdoma imigracija gali daryti poveikį socialinei sanglaudai ir piliečių pasitikėjimui laisvo judėjimo be vidaus sienų erdvėje, o gerai valdoma migracija gali būti naudinga ES. Šie išipareigojimai dar kartą patvirtinti ir išsamiau išdėstyti 2009 m. gruodžio mėn. Tarybos priimtoje Stokholmo programoje, o priėmus Lisabonos sutartį užtikrinta stabili, išsami ir labiau atskaitinga ES migracijos politikos plėtojimo teisinė sistema, pagal kurią didesnis vaidmuo priimant sprendimus tenka Europos Parlamentui.

Tuo pat metu, kaip akivaizdžiai parodė neseni įvykiai, ES, plėtodama savo migracijos politiką, susiduria su dideliais sunkumais. Aiškus pavyzdys – kai kurių ES išorės sienos ruožų pažeidžiamumas, visų pirma kalbant apie pietinį Viduržemio jūros regioną bei Graikijos ir Turkijos sausumos sieną. Pirmiausia būtina imtis priemonių, kad į ES neatvyktų dideli neteisėtų migrantų, kuriuos dažnai išnaudoja nesąžiningai veikiantys nusikaltėlių tinklai, srautai. ES taip pat turėtų siekti migracijos politikos, kuria būtų užtikrinamas veiksmingas migracijos į ES valdymas, ir užtikrinti, kad dėl didesnio judumo poreikio nesumažėtų Sąjungos išorės sienų saugumas. Nors šiame komunikate daugiausia dėmesio skiriama regionams, su kuriais susijusias problemas būtina spręsti nedelsiant, ES migracijos politika geografiniu požiūriu yra išsami.

2. SIENŲ KIRTIMAS

2.1. Priemonės krizei įveikti Trumpalaikės priemonės

Nuo šių metų pradžios vyksta masinis gyventojų perkėlimas iš kelių Šiaurės Afrikos šalių, pirmiausia iš Libijos. Remiantis naujausiais skaičiavimais, daugiau kaip 650 000 asmenų išvyko iš Libijos teritorijos, siekdami pabėgti nuo ten tvyrančio smurto. Šie žmonės prisiglaudė kaimyninėse šalyse, visų pirma Tunise ir Egipte; per tą laiką daugelis jų jau sugebėjo arba jiems buvo padėta grįžti į savo šalį. Šios priėmimo ir repatriacijos operacijos atliktos priimančiosioms šalims, ES, NVO ir tarptautinei bendruomenei sutelkus didžiulius išteklius. Suteikusi humanitarinį finansavimą ir transporto priemonių, ES iki šiol yra prisidėjusi prie maždaug 50 000 trečiųjų šalių piliečių repatriacijos.

Pastaruoju metu tūkstančiai žmonių siekia atvykti į ES, dėl to kai kurių valstybių narių apsaugos ir priėmimo sistemoms tenka vis didesnis krūvis. Daugiau kaip 20 000 migrantų, daugiausia iš Tuniso ir, kiek mažiau, iš kitų Afrikos šalių, pavyko neteisėtai atvykti į Sąjungą – jie pasiekė Italijos (daugiausia jų Lampedūzos salą) ir Maltos krantus, todėl abiem šioms šalims tenka atlaikyti didelį migracijos spaudimą. Dauguma šių žmonių yra ekonominiai migrantai ir turėtų būti gražinti į savo kilmės šalis. Be perkeltųjų asmenų ir migrantų, iš Libijos išvyko ir daug įvairių šalių pilietybę turinčių pabėgėlių, įskaitant Somalio, Eritrėjos ir Sudano piliečius; kai kurie iš jų sugebėjo pasiekti Italiją ir Malta. Dėl daugybės atvykstančių migrantų, tarp kurių yra ir nelydimų nepilnamečių, kuriems turi būti taikomos specialios vaikų priėmimo priemonės, padidėjo daugiausiai migrantų sulaukiančių valstybių narių sveikatos priežiūros sistemoms tenkantis krūvis – siekiama suteikti sveikatos priežiūros paslaugas migrantams, kuriems jų reikia, taip pat užtikrinti tinkamą jų medicininį patikrinimą ir prevenciją.

Svarbu skirti neteisėtus migrantus (ekonominis migrantus, bandančius neteisėtai kirsti ES sienas), pabėgėlius ar asmenis, kurie gali siekti prieglobsčio, ir laikinai perkeltuosius asmenis (pavyzdžiui, Libijoje dirbusius užsienio piliečius, kurie dėl konflikto paliko šią šalį ir nori grįžti į savo kilmės šalį). Skiriasi šių žmonių teisinis statusas ir pagalba, kurią jiems gali suteikti ES.

ES nedelsdama ir aktyviai reagavo į visus šiuos sunkumus. Komisija ir valstybės narės sutelkė lėšų ekstremaliajai humanitarinei padėčiai, kilusiai dėl staigaus pabėgėlių ir perkeltųjų asmenų antplūdžio į Libijos kaimynystėje esančias šalis, valdyti. Dėl to buvo galima laikinai priglauti pabėgėlius ir perkeltuosius asmenis, užtikrinti būtiniausius jų poreikius ir padėti jiems grįžti į jų kilmės šalį. Iki šiol ES yra suteikusi humanitarinės pagalbos už 100 mln. EUR, iš kurių beveik pusę, t. y. 48 mln. EUR, skyrė Komisija. Be to, pagal ES civilinės saugos mechanizmą buvo sutelktos priemonės tiek ES, tiek trečiųjų šalių piliečių repatriacijai palengvinti. Šiuo tikslu 15 valstybių narių suteikė transporto priemonių, už kurių koordinavimą buvo atsakingas Komisijos stebėsenos ir informacijos centras. Akivaizdu, kad būtina ir toliau dėti bendras pastangas. Reaguodama į tai, kad Viduržemio jūros regione ėmė didėti neteisėtos ir mišrios migracijos srautai, FRONTEX pradėjo bendrą operaciją „EKP programos „Hermes“ tęsinys 2011 m.“, siekdama padėti Italijai kontroliuoti migrantus ir pabėgėlius plukdančius laivus. EUROPOLAS Italijoje dislokavo ekspertų grupę, kuri turi padėti šios šalies teisėsaugos institucijoms nustatyti kartu su neteisėtais migrantais į Italijos teritoriją atvykusius galimus nusikaltėlius.

Valstybėms narėms, į kurias atvyksta didžiausi pabėgėlių ir neteisėtų migrantų srautai, suteikta pagalba finansinėms perkėlimo pasekmėms pašalinti. Šiam tikslui pagal Išorės sienų fondą ir Europos pabėgėlių fondą skirta maždaug 25 mln. EUR.

Nors ši krizė patvirtina, kad būtina siekti **didesnio solidarumo** Europos lygmeniu ir geriau dalytis atsakomybe, būtina pripažinti, kad ES nepajėgia visapusiškai padėti toms valstybėms narėms, kurios labiausiai kenčia nuo itin didelio migrantų judėjimo.

Finansinių išteklių, kuriuos galima skirti pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą², neužtenka, kad būtų patenkinti visi pagalbos prašymai. Pirmia, lėšas sutelkti nėra lengva – jos skirtos naudoti esant stabiliai padėčiai, o ne ekstremaliosios padėties ar krizės atvejais. Antra, problemų mastas stipriai viršija turimas priemones.

Rengdami kitą daugiametę finansinę programą, Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija turės atsižvelgti į patirtį, įgytą per šią krizę. Kad ES galėtų greitai ir veiksmingai reaguoti nenumatytais atvejais ar susidarius ekstremaliajai padėčiai, ES lėšos turėtų būti pritaikytos taip, kad jas būtų galima sutelkti daug greičiau ir lanksčiau, įskaitant ir trečiojoje šalyje. Be to, atsižvelgdami į tai, kad šiuo metu persvarstomas ES finansinis reglamentas, Europos Parlamentas ir Taryba turėtų remti Komisijos pasiūlymą leisti ES steigti savo **patikos fondus**, kuriuose būtų galima sutelkti donorų įnašus, reikalingus pirmiausia krizės atveju arba laikotarpiu po krizės. Iš esmės solidarumą reaguojant į dramatiškus įvykius regione galima išreikšti ir kitais būdais. Atsižvelgdama į patirtį, iki šiol įgytą įgyvendinant dabartinį bandomąjį projektą dėl **perkėlimo** iš Maltos, Komisija remia šio projekto tęsinį, susijusį su dabartiniu migrantų, siekiančių tarptautinės apsaugos Maltoje, kuris turi būti įgyvendintas glaudžiai bendradarbiaujant su Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaru ir Tarptautine migracijos organizacija. Tačiau šiuo metu turimų priemonių neužtenka visiems poreikiams patenkinti ir visapusiškai reaguoti. Jos gali būti taikomos tik pagal *ad hoc* principą ir visiškai priklauso nuo valstybių narių noro tam tikru laiku savanoriškai pasiūlyti bet kokios formos pagalbą. Dėl to ES yra kritikuojama, be to, gali būti pakirstas piliečių pasitikėjimas ja.

Komisija atidžiai stebės nuolat kintančią padėtį ir, jeigu bus įvykdytos atitinkamos sąlygos, gali nuspręsti pradėti taikyti Laikinos apsaugos direktyvą³, kad iš trečiųjų šalių perkeltiesiems asmenims, negalintiems grįžti į savo kilmės šalį, nedelsiant būtų suteikta laikina apsauga.

Komisija 2011 m. pateiks naujų pasiūlymų dėl visiško solidarumo užtikrinimo ir konkrečių tokios pagalbos teikimo būdų. Šiuo metu nagrinėjami keli požiūriai, siekiant nustatyti alternatyvias priemones, kurias taikant bus galima sparčiau ir sistemingiau reaguoti į neatidėliotinus poreikius. Ši iniciatyva bus grindžiama atitinkamomis Lisabonos sutarties teisės nuostatomis, pavyzdžiui, jos 80 straipsniu ir 78 straipsnio 3 dalimi; ją rengiant taip pat bus atsižvelgta į padėtį Graikijoje, visų pirma Graikijos ir Turkijos pasienyje, taip pat į krizę pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse. Iniciatyva apims galimas *ad hoc* priemones, kurias būtų galima taikyti, jeigu viena ar kelios valstybės narės turėtų atlaikyti laikiną spaudimą, taip pat sistemingesnes solidarumo užtikrinimo finansines bei praktinio bendradarbiavimo priemones ir techninę pagalbą (pvz., kai ją teikia FRONTEX ar Europos prieglobsčio paramos biuras, arba vykdant bendras operacijas).

² Bendroji programa apima keturis šiomis aplinkybėmis svarbius fondus: Išorės sienų fondą, Europos gražinimo fondą, Europos pabėgėlių fondą ir Integracijos fondą.

³ 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/51/EB.

Galiausiai, siekdamas parodyti svarbų solidarumo su Šiaurės Afrikos šalimis (pirmiausia Tunisu), šiuo metu priėmusiomis daug asmenų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos ir kurie negali būti grąžinti į savo kilmės šalį, ženklą ir išlaikyti saugią erdvę šiose šalyse, ES valstybės narės turi leisti į savo teritoriją perkelti tam tikrą skaičių minėtų asmenų.

2.2. Išorės sienų kontrolė

Labai svarbu, kad išorės sienos būtų saugios ir patikimos. ES turi gebėti valdyti asmenų, norinčių trumpam atvykti arba teisėtai migruoti į ES, srautus ir kartu neįsileisti teisės atvykti neturinčių asmenų. Kaip paaiškinta Komisijos pateiktoje 2010 m. Vidaus saugumo strategijoje⁴, sienų kontrolė taip pat labai svarbi kovojant su nusikalstamumu. Todėl reikia siekti šių dviejų Sąjungos tikslų: išlaikyti aukštą saugumo lygį ir supaprastinti sienų kirtimo tvarką asmenims, kurie turėtų būti priimti, visapusiškai atsižvelgiant į jų pagrindines teises.

Viena svarbiausių valstybės ar erdvės be vidaus sienų funkcijų – atvykimo į jos teritoriją kontrolė. Šengeno erdvėje kiekviena jai priklausanti šalis yra bendrai atsakinga už tai, kad ši funkcija būtų patikimai vykdoma. Kiekviena valstybė savo išorės sienas kontroliuoja ne tik siekdama kontroliuoti atvykimą į savo pačios teritoriją, bet ir atvykimą bendrai į Šengeno erdvę; todėl valstybė narė veikia atsižvelgdama į visų valstybių narių interesus ir šią funkciją vykdo ES vardu. Atitinkamai problemos, susijusios su valstybėse narėse, prie kurių išorės sienų labai padidėja spaudimas, susidariusia padėtimi, taip pat turėtų būti pripažįstamos ir sprendžiamos visapusiškai laikantis solidarumo principo.

ES išorės sienų kontrolė turi būti nuolatos gerinama, atsižvelgiant į naujus su migracija ir saugumu susijusius iššūkius. Neseni įvykiai parodė, kad saugiais laikomuose išorės sienos ruožuose per trumpą laiką gali itin išaugti migracijos spaudimas. Organizuotos nusikalstamos grupuotės vykdo prekybą žmonėmis arba padeda neteisėtai migruoti, jos nuolat keičia savo veiklos metodus ir maršrutus. Tuo pačiu metu stebima bendra keliautojų srautų didėjimo tendencija, be to, keliautojai tikisi greitai ir lengvai kirsti sienas.

Dėl trūkumų tam tikruose išorės sienos ruožuose mažėja pasitikėjimas Sąjungos gebėjimu kontroliuoti asmenų atvykimą į jos teritoriją, taip pat tarpusavio pasitikėjimas. Piliečiai taip pat turi būti užtikrinti, kad išorės siena būtų tinkamai kontroliuojama. Jau galioja bendras taisyklių rinkinys, tačiau taip pat būtina toliau plėtoti bendrą nacionalinių valdžios institucijų taikytiną tvarką. Siekdama šių tikslų, Komisija gegužės mėn. priims iš dalies pakeistą SIRENE vadovą, o birželio mėn. atnaujins Bendrą praktinį sienos apsaugos pareigūnų vadovą. Be to, turėtų būti apsvarstytos galimybės sukurti sienos apsaugos pareigūnų Europos sistemą. Tai nebūtinai reiškia, kad bus sukurta centralizuota Europos administravimo sistema, tačiau reiškia, kad bus siekiama sukurti bendrą tvarką, apimančią bendrus pajėgumus ir standartus, kurios kūrimui parama bus teikiama praktiškai bendradarbiaujant.

Taip pat būtina laikytis rizika grindžiamo požiūrio ir užtikrinti, kad prie sausumos ir jūrų sienų būtų plačiau naudojamos šiuolaikinės technologijos. Turi būti gerinamas kasdienis nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimas – kaimyninės valstybės operatyvine informacija apie bet kokį incidentą prie išorės sienų turi apsieisti tikroju laiku. Šiuo tikslu nuo 2008 m. laipsniškai plėtojama Europos sienų stebėjimo sistema (**EUROSUR**). 2011 m. Komisija pateiks pasiūlymą dėl teisės akto, kuriuo valstybių narių valdžios institucijoms bus

⁴ COM(2010) 673, 2010 11 22.

leista vykdančią sienų stebėjimo veiklą dalytis operatyvine informacija ir bendradarbiauti tarpusavyje bei su FRONTEX.

FRONTEX atlieka svarbų vaidmenį paskirstydama išteklius toms teritorijoms, kurių pasienyje susidarė didelis migracijos spaudimas; 2010 m. ji pirmą kartą skubios pasienio pagalbos būrius dislokavo prie Graikijos ir Turkijos sausumos sienos, o 2011 m., siekdama padėti Italijai, pradėjo bendrą laivyno operaciją HERMES. Turi būti atnaujinta **FRONTEX teisinė sistema**, kad ji taptų veiksmingesnė, kalbant apie pajėgumus vykdyti veiksmus prie išorės sienų. Praėjusių metų vasario mėn. Komisija pasiūlė būtinus pakeitimus⁵, ir dabar svarbu, visų pirma atsižvelgiant į nesenus įvykius, kad Taryba ir Europos Parlamentas šiam pasiūlymui pritartų iki šio pusmečio pabaigos, kaip to pageidauja Europos Vadovų Taryba.

2.3. Šengeno erdvės valdymas

Šengeno erdvės sukūrimas – tai vienas akivaizdžiausių, žinomiausių ir sėkmingiausių ES laimėjimų. Siekiant išsaugoti šio laimėjimo rezultatus ir sudaryti sąlygas toliau juos plėtoti, turi būti numatyti tolesni veiksmai išorės sienoms stiprinti, kaip nurodyta pirmiau. Be to, būtina aiški **Šengeno erdvės valdymo** sistema. Šiuo metu Sąjunga, siekdama užtikrinti bendrą taisyklių taikymą, vis dar naudojasi tarpvyriausybine tarpusavio vertinimų sistema. Dabartinis Šengeno vertinimo mechanizmo persvarstymas turėtų būti pagrįstas Bendrijos požiūriu, jį atliekant turėtų dalyvauti valstybių narių ir FRONTEX ekspertai, o jam vadovauti – Komisija. Siūlomomis būtent užtikrintas didesnis skaidrumas ir jį taikant būtų geriau vykdoma tolesnė veikla, susijusi su ekspertų vertinimų metu nustatytais trūkumais. Komisija taip pat parengs gaires, siekdama užtikrinti nuoseklų Šengeno taisyklių įgyvendinimą ir aiškinimą.

Taip pat turi būti nustatytas mechanizmas, pagal kurį Sąjunga galėtų veikti tais atvejais, kai kuri nors valstybė narė nevykdo savo įsipareigojimų kontroliuoti jai priklausančią išorės sienos ruožą arba kai dėl išorės įvykių konkrečiame išorės sienos ruože netikėtai ir labai padidėja spaudimas. Susidarius tokiais kritiniais padėčiais, suderintas Sąjungos atsakas Bendrijos mastu neabejotinai padidintų valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą. Taikant tokį mechanizmą valstybės narės rečiau imtųsi vienašalių iniciatyvų, pavyzdžiui, laikino sienų kontrolės atnaujinimo ar policijos patikrinimų vidaus pasienio regionuose sustiprinimo, dėl kurių visi sienas kertantys asmenys neišvengiamai užtrunka ilgiau. Todėl gali prireikti nustatyti **mechanizmą**, pagal kurį būtų galima Europos lygmeniu apibrėžti, kurios valstybės narės gali išskirtiniu atveju atnaujinti vidaus sienų kontrolę, ir tokios kontrolės vykdymo trukmę. Toks mechanizmas turėtų būti taikomas tik kraštutiniu atveju, kol padėčiai prie atitinkamo išorės sienos ruožo stabilizuoti bus imtasi kitų (ekstremaliajai padėčiai skirtų) priemonių solidarai Europos lygmeniu ir (arba) nacionaliniu lygmeniu, siekiant geriau laikytis bendrų taisyklių. Komisija nagrinėja galimybes taikyti tokį mechanizmą ir gali netrukus pateikti atitinkamą pasiūlymą.

2.4. Neteisėtos imigracijos prevencija

Neteisėta imigracija – tai reiškinys, kurį dėl jo pobūdžio sunku įvertinti skaičiais. Tačiau kai kurie rodikliai gali padėti tai padaryti. 2009 m. ES sulaukyta maždaug 570 000 neteisėtai

⁵ COM(2010) 61, 2010 2 24.

gyvenančių trečiųjų šalių piliečių (7 proc. mažiau nei 2008 m.). Valstybės narės gražino apie 250 000 asmenų (4,5 proc. daugiau nei 2008 m.)⁶.

Griežta ir veiksminga kova su neteisėta migracija – būtina patikimos migracijos ir judumo politikos sąlyga. Mažas gražinamų neteisėtų migrantų, kuriems nereikia tarptautinės apsaugos, skaičius yra traukos veiksnys, dėl kurio taip pat mažėja visuomenės pasitikėjimas nacionalinėmis bei Europos valdžios institucijomis. Turi būti geriau koordinuojamas atitinkamų priemonių ir politikos taikymas Europos lygmeniu.

Veikianti neoficiali darbo rinka taip pat traukia neteisėtus migrantus ir skatina trečiųjų šalių piliečių išnaudojimą. Dėl to būtina, kad valstybės narės visiškai ir nevėluodamos į nacionalinę teisę perkeltų **Darbdaviams taikytinų sankcijų direktyvą**⁷.

Kasmet keli šimtai tūkstančių žmonių atvežami parduoti į ES arba parduodami pačioje ES. Neseniai priimta Direktyva dėl **prekybos žmonėmis** leis ES pirmauti tarptautinėje kovoje su šia vergijos rūšimi, nes pagal ją nusikaltėliai bus baudžiami griežčiau, be to, ja siekiama užtikrinti prevenciją, apsaugą, pagalbą ir paramą aukoms, daugiausia dėmesio skiriant pažeidžiamiausiems asmenims.

ES taip pat daugiau dėmesio skiria kovos su prekyba žmonėmis politikos išorės aspektams. Paskyrus ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatorių bus sudarytos sąlygos aktyviau kovoti su prekyba žmonėmis.

Siekdama prisidėti prie nuoseklios, subalansuotos ir veiksmingos **ES gražinimo politikos**, Komisija 2012 m. pateiks komunikatą, kuriame apžvelgs padarytą pažangą, taip pat pateiks pasiūlymų, kaip toliau siekti pažangos. Pasiūlymai, be kita ko, turėtų apimti savanoriško grįžimo skatinimą, spartesnę pajėgumų didinimą valstybėse narėse, bendro gražinimo sprendimų pripažinimo skatinimą ir klausimų, susijusių su neteisėtais migrantais, kurių negalima gražinti, sprendimą.

Gražinimo direktyvoje⁸ nustatyta griežta ir teisinga sistema, kuria užtikrinamas veiksmingas gražinimas, visapusiškai laikantis migrantų pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principo. Šia priemone užtikrinama, kad asmuo ES gyventų teisėtai arba kad dėl jo būtų priimtas sprendimas gražinti. Ši direktyva įgyvendinama pasyviai, o tai kelia didžiulį susirūpinimą, todėl Komisija ragina visas valstybes nares užtikrinti, kad nedelsiant būtų priimtos ir taikomos būtinos nacionalinės teisės nuostatos.

Neseniai pateiktame išsamiaame ES **readmisijos politikos** vertinime⁹ Komisija daro išvadą, kad ES readmisijos susitarimai yra naudingi repatrijuojant neteisėtus migrantus. Toks bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis turėtų būti toliau stiprinamas. Vis dėlto taip pat akivaizdu, kad su keliomis šalimis, įskaitant svarbiausias neteisėtų migrantų kilmės ir tranzito šalis, vedamos derybos dėl readmisijos yra sudėtingos. Be to, vis dar blogai įgyvendinamas ES ir AKR šalių sudaryto Kotonu susitarimo 13 straipsnis. Visų pirma tai, kad ES savo partneriams iš trečiųjų šalių nesiūlo paskatų, pavyzdžiui, su vizomis susijusių priemonių arba finansinės pagalbos stiprinti trečiųjų šalių pajėgumus teisingai taikyti susitarimą, mažina ES

⁶ Žr. 1 priedo lentelę „Sulaikymas, išsiuntimas ir gražinimas“.

⁷ 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB.

⁸ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB. Galutinis šios direktyvos įgyvendinimo terminas baigėsi 2010 m. gruodžio mėn.

⁹ COM(2011) 76, 2010 2 23.

galimybes veiksmingai sudaryti ir įgyvendinti tuos susitarimus. Todėl aišku, kad daugiau nėra prasmės siekti vienašalių įgaliojimų derybose dėl readmisijos. Be to, readmisijos susitarimai turėtų būti vertinami plačiau, atsižvelgiant į ES ir konkrečios šalies partnerės santykius. Todėl reikia skatinti į su trečiosiomis šalimis sudaromus bendruosius susitarimus įtraukti griežtesnius readmisijos įsipareigojimus.

3. JUDĖJIMAS IR GYVENIMAS ERDVĖJE BE VIDAUS SIENŲ

3.1. Organizuotas judumas

ES išorės sienų paskirtis yra apsaugoti, taip pat užtikrinti, kad ES piliečiai bei jų šeimos nariai ir visi trečiųjų šalių piliečiai, atvykstantys į ES pagal nustatytas taisykles, sklandžiai kirstų sieną. Visoje Šengeno erdvėje sienos kasmet kertamos apie 650 mln. kartų, todėl būtina pripažinti kasdienį darbą atliekant patikrinimus sienos perėjimo punktuose¹⁰.

Būtina kuo geriau naudoti sienos perėjimo punktuose esančius išteklius, siekiant užtikrinti masto ekonomiją ir išvengti veiklos dubliavimo. Siekiant šio tikslo svarbu, kad glaudžiai bendradarbiautų agentūros (FRONTEX, EUROPOLAS, nacionalinės muitinės ir policijos institucijos), visų pirma už asmenų kontrolę atsakingos sienos apsaugos tarnybos ir už prekių kontrolę atsakingos muitinės institucijos. Kad patikrinimai prie išorės sienų būtų geriau koordinuojami, Komisija 2012 m. pateiks pasiūlymus, kuriuose valstybėms narėms pasiūlys geriausios patirties pavyzdžių.

Dėmesį taip pat reikėtų skirti patikrinimų prie sienos stiprinimui, kartu siekiant, kad teisėti keliautojai sieną kirstų greičiau. Kai kurios valstybės narės jau dabar kuria nacionalines atvykimo ir išvykimo sistemas. Europos **atvykimo ir išvykimo sistema** turėtų būti užtikrinama, kad duomenys apie trečiųjų šalių piliečių sienos kirtimą būtų prieinami pasienio apsaugos ir imigracijos tarnyboms, taip užbaigiant kurti VIS sistemą vizų turėtojams. Tai padėtų geriau kontroliuoti vizos turėtojų buvimą šalyje ir užkirsti kelią per ilgam buvimui, kuris, priešingai nei paprastai manoma, yra pagrindinė neteisėtos imigracijos priežastis ES. Be to, **registruotų keliautojų programa** leistų trečiųjų šalių piliečiams naudotis automatizuota sienų kontrole, dėl kurios dažnai keliaujantiems asmenims būtų lengviau atvykti į ES.

Šiomis sistemomis siekiama pereiti prie naujos kartos patikrinimų kertant sieną, kurie būtų grindžiami naujomis technologijomis, atsižvelgiant į patirtį, įgytą vykdant dabartinius didelio masto informacinių technologijų projektus. Šiems projektams įgyvendinti prireiktų didelių ES ir valstybių narių investicijų, susijusių su informacinių technologijų vystymu, taip pat viešųjų lėšų ir pastangų griežtiems asmens duomenų apsaugos standartams užtikrinti. Todėl prieš pateikdama konkrečius pasiūlymus Komisija artimiausiais mėnesiais dėl tolesnių veiksmų konsultuosis su Europos Parlamentu, Taryba ir suinteresuotosiomis šalimis.

¹⁰ Pagal 2009 m. rugpjūčio 31 d. – rugsėjo 6 d. visuose ES išorės sienų perėjimo punktuose surinktus duomenis: kiekvieną savaitę sieną teisėtai kerta 12,6 mln. žmonių. 73,5 proc. iš jų yra ES piliečiai arba asmenys, turintys teisę laisvai judėti Sąjungoje (9,1 mln. per savaitę), 15,2 proc. yra trečiosios šalies piliečiai, kuriems taikomas bevizis režimas (2,1 mln. per savaitę), o 11,3 proc. yra trečiųjų šalių gyventojai, turintys vizą (1,4 mln. per savaitę).

3.2. Nuosekli trečiųjų šalių piliečių judumo politika, įskaitant vizas

ES bendra vizų politika yra viena iš gretutinių priemonių, kurią įgyvendinant galima atsisakyti vidaus sienų. Vizų politika taip pat yra svarbi priemonė kuriant į ateitį nukreiptą judumo politiką. Ji turi didelės įtakos trečiosioms šalims, kurių užsienio politikos vienas didžiausių prioritetų yra jų piliečių judumas. 2009 m. Šengeno vizas išduodančios valstybės narės išdavė maždaug 11 mln. vizų¹¹.

Pastaraisiais metais ES sudarė kelis susitarimus dėl vizų režimo supaprastinimo ir pradėjo **dialogus dėl vizų režimo supaprastinimo**. Tam tikrais atvejais, kai buvo įgyvendintos visos išankstinės sąlygos, ES priėmė sprendimą panaikinti vizų režimą konkrečių trečiųjų šalių piliečiams.

Ši patirtis iš esmės yra teigiama ir parodo, kad įmanoma užtikrinti **gerai valdomą judumą saugioje aplinkoje**. Galima užkirsti kelią neteisėtai migracijai ir užtikrinti visuomenės saugumą ir kartu didinti judumą. Visada turėtų būti užtikrinama tinkama didesnio *bona fide* keliautojų judumo ir neteisėtos migracijos pavojaus bei grėsmės viešajai tvarkai ir saugumui pusiausvyra. Prireikus turėtų būti tikrinama, ar tokia pusiausvyra pasiekta, – tuo tikslu turi būti taikomas toks stebėjimo po vizų režimo supaprastinimo mechanizmas, kokį Komisija parengė 2011 m. sausio mėn. ir kuris apima penkias Vakarų Balkanų regiono šalis, kurių piliečiams 2009 m. ir 2010 m. buvo panaikintas vizų režimas (Albanijai, Bosnijai ir Hercegovinai, Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai, Juodkalnijai ir Serbijai).

ES turėtų turėti tinkamų priemonių, naudotinų tais atvejais, kai panaikinus vizų režimą labai išauga neteisėta migracija, padaugėja piktnaudžiavimo atvejų ar kyla grėsmė saugumui, kad galėtų nedelsdama išspręsti šias problemas. Šiuo tikslu Komisija netrukus pateiks pasiūlymą dėl iš dalies pakeisto **Vizų reglamento**¹², kuriame numatyta apsaugos sąlyga, kurią tam tikromis sąlygomis būtų galima taikyti, siekiant laikinai atnaujinti vizų režimą trečiosios šalies piliečiams.

Siekdama stiprinti savo vaidmenį pasaulyje ir skatinti verslo bei universitetų bendruomenių ir kultūros srities suinteresuotųjų šalių susidomėjimą, ES privalo išlikti atvira kultūriniais, ekonominiais ir prekybos mainams. Būtina labiau suderinti ES vizų politiką ir kitų sričių, pavyzdžiui, prekybos ir mokslinių tyrimų, politiką.

Būtina pasinaudoti visomis galimybėmis, atsiradusiomis 2010 m. balandžio mėn. pradėjus taikyti **Vizų kodeksą**. Nepaisant to, kad dažnai keliaujančių asmenų patikimumas yra visiškai įrodytas, jiems vis dar nenoriai išduodamos ilgą laiką galiojančios daugkartinės vizos. Atsižvelgdama į tai, Komisija artimiausiais mėnesiais pateiks pirmąją metinę **Bendradarbiavimo Šengeno klausimais vietos lygiu** ataskaitą. Komisija ketina šioje ataskaitoje pateikti konkrečių valstybių narių konsulinėms įstaigoms ir vizos prašytojams naudingų pasiūlymų dėl bendradarbiavimo Šengeno klausimais vietos lygiu, pavyzdžiui, susijusių su patvirtinamųjų dokumentų, kuriuos turi pateikti vizos prašytojai, sąrašų suderinimu ir daugkartinį vizų išdavimo *bona fide* keliautojams optimizavimu.

Taip pat itin svarbus konsulinių įstaigų prieinamumas. Vėliau šiais metais Komisija pateiks Komunikatą dėl regioninių konsulinio bendradarbiavimo programų. Visų pirma jame bus nagrinėjama, kaip būtų galima palengvinti **bendrų prašymų išduoti vizą centrų** steigimą.

¹¹ Žr. 2 priedo 1 lentelę „Bendra 2009 m. vizų statistika“.

¹² Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 539/2001.

Ilguoju laikotarpiu valstybių narių bendradarbiavimas trumpalaikių Šengeno vizų klausimais galėtų būti išplėstas įtraukiant ilgalaikių vizų klausimus.

3.3. Tinkamai valdoma teisėta migracija

Strategijoje „Europa 2020“ pabrėžiama, kad vykdant racionalią migracijos politiką turėtų būti pripažįstama, kad migrantai gali suteikti ekonomikai dinamiškumo, pateikti naujų idėjų ir padėti kurti naujas darbo vietas. Be to, migrantai padeda užpildyti darbo rinkos spragas, kurių negali arba nenori užpildyti ES darbuotojai, ir prisideda sprendžiant demografines problemas, su kuriomis susiduria ES. Apskaičiuota, kad siekiant išlaikyti 2008 m. buvusį darbingo amžiaus gyventojų ir visų gyventojų santykį, ES bus reikalinga didelė grynoji imigracija. Ilgalaikės demografinės tendencijos rodo, kad per kelis artimiausius dešimtmečius gali labai sumažėti darbo jėgos, kurią sukuria tarp ES valstybių narių jundantys darbuotojai¹³.

Migrantų, turinčių ES poreikius atitinkančią kvalifikaciją, priėmimas gali būti priemonė **darbo jėgos ir kvalifikacijos stygiui tam tikruose sektoriuose** šalinti. Ateityje užimtumas labiausiai didės paslaugų srityje ir daug šių darbų bus susiję su viešosiomis paslaugomis, taip pat su namų ūkio paslaugomis. Keletas pavyzdžių: Komisijos Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkėje¹⁴ nurodytais skaičiavimais iki 2020 m. sveikatos priežiūros sektoriuje trūks maždaug 1 mln. specialistų, o kartu skaičiuojant ir pagalbinį sveikatos priežiūros personalą – iki 2 mln. specialistų. Apskaičiuota, kad iki 2015 m. truks nuo 384 000 iki 700 000 IRT specialistų¹⁵. Siekiant dinamiškos ir naujovėmis grindžiamos ekonomikos, kuri būtų konkurencinga pasaulio mastu, reikia, kad ES dirbtų daug daugiau mokslininkų, iš kurių kai kurie turės atvykti iš trečiųjų šalių.

Reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų pasiruošta darbo jėgos ir įgūdžių stygiui ir nustatyta, kokį vaidmenį migracija galėtų atlikti jį šalinant, kartu būtina siekti išvengti protų nutekėjimo iš besivystančių šalių.

Kuriama ES teisinė sistema migracijos srityje, tuo tarpu valstybės narės išlieka atsakingos už tai, kiek migrantų iš trečiųjų šalių jos priima įdarbinimo tikslais. Kad Europos rezultatai verslo, mokslinių tyrimų bei naujovių srityse būtų geri, svarbu tinkamų įgūdžių turintiems žmonėms sudaryti sąlygas tinkamu laiku būti tinkamoje vietoje. Darbo rinkos veiktų geriau, jeigu būtų supaprastintos administracinės procedūros ir peržiūrėti apribojimai, susiję su migrantų iš trečiųjų šalių galimybėmis judėti ES ir tarp ES bei trečiųjų šalių, neprarandant įgytų teisių gyventi ir dirbti. Be to, trečdalis migrantų dirba darbus, kuriems jų turima kvalifikacija yra per aukšta, – taip švaistomas žmogiškasis kapitalas, o Europai tai per didelė prabanga. Todėl ES turi dėti daugiau pastangų, kad būtų pripažinta oficiali jau dabar teisėtai gyvenančių arba neseniai atvykusių migrantų kvalifikacija.

Daugelyje valstybių narių tebesitęsianti nedarbo krizė reiškia, kad šiuo metu ES darbo rinkos patiria spaudimą. Šiuo metu Komisija įgyvendina įvairias priemones, siekdama peržiūrėti, kaip įgūdžiai atitinka pasiūlą, ir nustatyti ekonomikos sektorius bei profesines sritis, kuriuose dabar kyla daugiausia su įdarbinimu ar įgūdžių stygiu susijusių problemų. Šios analizės rezultatai padės Komisijai nustatyti, kokių profesijų darbuotojų ir kokių įgūdžių ima stigti, kad tokį stygių būtų galima užpildyti taikant tinkamas tikslines migracijos strategijas.

¹³ Darbo jėgos poliarizacija Europoje. CEDEFOP tyrimo ataskaita Nr. 9 2011.

¹⁴ COM(2010) 682.

¹⁵ Skaitmeninio raštingumo paklausos ir pasiūlos Europoje stebėjimas. Dabartinė padėtis ir raidos ateityje prognozės iki 2015 m., ECFIN GD.

Komisija svarsto galimybę iki 2012 m. pateikti Žaliąją knygą dėl darbo jėgos ES valstybėse narėse stygiaus problemos sprendimo migracijos priemonėmis. Laikas apsispręsti dėl 2007 m. pasiūlymo dėl **vieno leidimo**, kuriuo bus supaprastintos migrantams taikytinos administracinės procedūros ir kuriame bus nustatytas aiškus ir bendras taisyklių rinkinys. Siekdama išlikti konkurencinga, Europa turi išlikti patraukli aukštą kvalifikaciją turintiems migrantams, nes **aukštą kvalifikaciją turinčių darbuotojų** paklausa pasaulyje didės. ES mėlynosios kortelės sistema nustatytas priemonių, kurios palengvintų šių asmenų įdarbinimą ES, rinkinys. Komisija ragina visas valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad ši direktyva būtų perkelta į nacionalinę teisę. Be to, kad būtų pašalintos ES teisinėje sistemoje nustatytos spragos, Komisija 2010 m. pateikė pasiūlymus dėl **sezoninių darbuotojų ir bendrovės viduje perkeliamų asmenų**. Kalbant apie būsimas teises iniciatyvas teisėtoms migracijos srityje, Komisija nuolatos vertina šiuo metu galiojančią sistemą, siekdama patikrinti, ar galiojančios priemonės įgyvendinamos tinkamai, ar jas galima patobulinti ir ar reikia naujų priemonių. 2011 m. bus pateiktos ataskaitos dėl direktyvų, susijusių su trečiųjų šalių ilgalaikiais gyventojais, studentais ir mokslininkais.

Galimiems migrantams reikalinga informacija apie ES ir nacionalines teises sistemas, kalbų reikalavimus, visas ir darbo leidimus. **ES imigracijos portalas** – tai interneto svetainė, kuri pradės veikti 2011 m. pabaigoje ir kuri veiks vieno langelio principu, o joje bus teikiama aiški ir lengvai suprantama informacija.

XXI amžiaus pradžioje į valstybes nares, kurios pateikė patikimus duomenis, daugiau kaip 50 proc. teisėtų migrantų atvyko dėl su šeima susijusių priežasčių. Šis procentas palaipsniui mažėja ir šiandien su šeima susijusios priežastys lemia maždaug trečdalį bendros imigracijos į ES. Priešingai nei darbo jėgos migracijos atveju, valstybės narės negali iš anksto nustatyti, kiek tokių asmenų reikės priimti. Pagrindinių teisių chartijoje, daugelyje tarptautinės teisės dokumentų ir ES direktyvoje dėl trečiųjų šalių piliečių **šėimos susijungimo**¹⁶ pripažįstama pareiga gerbti šėimos gyvenimą. Komisija šį klausimą aptars su valstybėmis narėmis, Europos Parlamentu ir suinteresuotosiomis šalimis ir iki šių metų pabaigos paskelbs žaliąją knygą.

3.4. Visuomenės be atskirties kūrimas integruojant imigrantus

Teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių integracija – tai svarbus klausimas, dėl kurio kartais kyla prieštarų diskusijų. Sėkminga integracija būtina dėl žmogiškųjų ir kultūrinių priežasčių. Ji taip pat būtina, siekiant kuo didesnės su imigracija susijusios ekonominės ir socialinės naudos tiek atskiriems asmenims, tiek visuomenei. Nėra vienos priemonės, kuria naudojantis būtų galima užtikrinti sėkmingą integraciją. Tačiau akivaizdu, kad siekiant geresnių rezultatų būtina dėti daugiau pastangų ES, nacionaliniu ir vietos lygmenimis. Kiekvienas migrantas Europoje turėtų jaustis kaip namuose, turėtų gerbti Europos teisės aktus bei vertybes ir sugebėti prisidėti kuriant Europos ateitį.

Kad integracija vyktų, būtinos ir migrantų, ir priimančiosios visuomenės pastangos. Migrantams turi būti suteikta galimybė dalyvauti jų naujos bendruomenės veikloje, visų pirma mokytis priimančiosios šalies kalbos, turėti galimybių įsidarbinti ir naudotis švietimo bei sveikatos priežiūros sistemomis, taip pat turėti socialinių ir ekonominių gebėjimų save išlaikyti. Migrantai turėtų susipažinti su pagrindinėmis ES ir jos valstybių narių vertybėmis, kad suprastų šalies, kurioje gyvena, kultūrą ir tradicijas. Migrantų integracijai būtina

¹⁶ Tarybos direktyva 2003/86/EB.

galimybių naudotis teisėmis ir pagarbos priimančiųjų šalių įstatymams bei kultūrai pusiausvyra.

Atsižvelgdama į tai, Komisija netrukus paskelbs Komunikatą dėl **Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos darbotvarkės**, kurioje daugiausia dėmesio skiriama migrantų dalyvavimui priimančiųjų šalių gyvenime, veiksams vietos lygmeniu ir kilmės šalių dalyvavimui integracijos procese. Šia darbotvarkė bus prisidėta prie diskusijų apie tai, kaip integracija turėtų būti suprantama, ir apie paramos jai formas.

Rengiamas metodų, sėkmingai taikytų integruojant migrantus, rinkinys, siekiant palengvinti keitimąsi geriausia patirtimi, kad valstybių narių valdžios institucijos galėtų pasimokyti viena iš kitos ir pasirinkti priemones, kurios būtų veiksmingiausios siekiant konkrečių nacionalinių su integracija susijusių tikslų. Kuriami vadinamieji Europos moduliai, siekiant remti politiką ir praktiką, kurie gali būti pritaikyti pagal atskirų valstybių narių, regionų ir miestų poreikius. Komisijos komunikate visų pirma bus remiamas aktyvesnis vietos ir regioninių subjektų dalyvavimas apibrėžiant integracijos politiką, pavyzdžiui, užmezgant strateginę partnerystę su Regionų komitetu ir Europos miestų ir regionų tinklais.

4. TARPTAUTINĖS APSAUGOS SUTEIKIMAS ASMENIMS, KURIEMS JOS REIKIA

Vienas svarbiausių **bendros Europos prieglobsčio sistemos** tikslų yra sumažinti skirtumus, susijusius su sprendimais, priimamais dėl skirtingose ES valstybėse narėse pateiktų prieglobsčio prašymų, ir užtikrinti bendrą procedūrinių ir faktinių teisių rinkinį, kuriuo būtų galima remtis visoje Sąjungoje, kartu užtikrinant, kad būtų visapusiškai laikomasi 1951 m. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių ir kitų tarptautinių įsipareigojimų.

2010 m. ES buvo užregistruota apie 257 800 prieglobsčio prašytojų, t. y. milijonui gyventojų teko 515 prieglobsčio prašytojų. Dešimtyje valstybių narių prašymus pateikė daugiau kaip 90 proc. ES registruotų prieglobsčio prašytojų¹⁷.

Laikas užbaigti bendros Europos prieglobsčio sistemos kūrimą, todėl iki 2012 m. – Europos Vadovų Tarybos 2009 m. gruodžio mėn. nustatyto termino – reikia susitarti dėl suderinto priemonių rinkinio. Todėl Komisija netrukus pateiks pakeistus pasiūlymus dėl priėmimo sąlygų ir prieglobsčio procedūrų direktyvų. Turi būti pasiektas suderintas susitarimas dėl Dublino reglamento persvarstymo, taip pat dėl kraštutiniu atveju taikytino mechanizmo taikymo atsiradus itin dideliame spaudime ir dėl peržiūrėtos sistemos „Eurodac“.

Kartu su Priskyrimo direktyva, taip pat išplėtus Direktyvos dėl ilgalaikio gyventojų statuso suteikimo tarptautinės apsaugos gavėjams taikymo sritį, bendra prieglobsčio sistema būtų sudarytos sąlygos: a) taikyti vienodas sąlygas prieglobsčio prašytojams bei tarptautinės apsaugos gavėjams ir užtikrinti jiems tinkamas garantijas; b) taikyti procedūrines priemones, kurios padės nacionalinės valdžios institucijoms sistemingiau, tinkamai ir greitai įvertinti prieglobsčio prašymus ir piktnaudžiavimo teikiant prašymus atvejais taikytinas priemones; c) užtikrinti, kad būtų tinkamai suderintos tarptautinės apsaugos gavėjų teisės, nes tai padėtų sutaupyti su administracinėmis procedūromis susijusių išlaidų, apriboti antrinę migraciją ir užkirsti kelią palankiausiai prieglobsčiui valstybės paieškoms, taip pat pagerintų integracijos galimybes; d) Dublino sistemos veiksmingumui gerinti, padedant spręsti dėl itin didelio

¹⁷ Prancūzija, Vokietija, Švedija, Belgija, Jungtinė Karalystė, Nyderlandai, Austrija, Graikija, Italija ir Lenkija. Žr. 2 priedo 5 lentelę.

spaudimo kylančias problemas, su kuriomis gali susidurti atskiros valstybės narės, ir e) naudotis EURODAC duomenų baze, kuri ir toliau padeda veiksmingai įgyvendinti Dublino reglamentą, taip pat patenkinti kitus teisėtvarkos institucijų poreikius, laikantis labai griežtų taisyklių.

Vien ES teisės aktų ir tinkamo jų įgyvendinimo neužtenka, būtinas **praktinis bendradarbiavimas**. Šių metų birželio mėn. pradės veikti Europos prieglobsčio paramos biuras, tai padės stiprinti Europos partnerių pasitikėjimą vienas kitu ir skatins glaudesnę jų bendradarbiavimą.

Siekiant valdyti prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių srautus svarbu, be kita ko, siekti solidarumo su trečiosiomis šalimis ir su jomis bendradarbiauti. Visų pirma svarbu tęsti **regionines apsaugos programas**. Įgyvendinant šias programas užmezgama plataus masto partnerystė su kilmės šalimis ir regionais, glaudžiai bendradarbiaujant su Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuru, taip pat suderinamas dialogas ir parama pajėgumų stiprinimo priemonėms, siekiant tvarių sprendimų, geresnių prieglobstį reglamentuojančių nacionalinės teisės aktų, geresnių prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių priėmimo, repatriacijos ir perkėlimo sąlygų.

2010 m. į ES iš viso perkelta apie 5 000 pabėgėlių. Šį skaičių galima palyginti su maždaug 75 000 tais pačiais metais į JAV perkeltų pabėgėlių. Šiuo metu ES valstybės narės bendrai priima mažiau perkeltųjų pabėgėlių nei Kanada. **Perkėlimas** turi tapti sudėtine ES prieglobsčio politikos dalimi. Tai priemonė, kurią taikant galima išgelbėti tikrųjų pabėgėlių gyvybes, nes kitu atveju jų kelionė iki nuolatinę prieglobstį suteikiančios šalies gali būti labai pavojinga. Šia priemone suteikiama svarbi galimybė pasidalyti atsakomybe su šalimis, kurios pirmos suteikia prieglobstį (tai dažniausiai būna besivystančios šalys), ji padeda išlaikyti saugią erdvę priimančiose šalyse ir ja prisidedama prie dialogo ir bendradarbiavimo sprendžiant kitus migracijos bei sienų valdymo klausimus. Europos Parlamentas ir Taryba nedelsdami turėtų priimti Komisijos pasiūlytą ES bendrąją pabėgėlių perkėlimo programą¹⁸.

5. MIGRACIJOS KLAUSIMAS IŠORĖS SANTYKIUOSE PO KRIZĖS

5.1. Visuotinis požiūris į migraciją

ES turi stiprinti savo migracijos politikos išorės aspektus. Reikia užmegzti partnerystę su trečiosiomis šalimis, kuri su migracija ir judumu susijusius klausimus spręstų taip, kad visiems būtų naudinga bendradarbiauti. Plėtojant tokią politiką migracijos klausimai turėtų būti sprendžiami atsižvelgiant į ES išorės santykius apskritai, siekiant remti ES interesus bei poreikius. Ypatingą dėmesį reikia skirti migracijos ir klimato kaitos tarpusavio ryšiui. Siekiant gerų rezultatų, būtina vykdyti nuoseklią vidaus ir išorės politiką, taip pat būtina, kad Sąjunga ir valstybės narės imtųsi darnių, vienas kitą papildančių veiksmų.

Vėliau šiais metais Komisija pateiks Komunikatą dėl **visuotinio požiūrio į migraciją**. Praėjus penkeriems įgyvendinimo metams, laikas pradėti kitą etapą ir išnagrinėti, kaip šį strateginį požiūrį padaryti veiksmingesnį bei nuoseklesnį ir kaip tiksliau apibrėžti jo tikslus. Šioje politikos sistemoje turi būti geriau atsižvelgiama į strateginius Sąjungos išorės ir vidaus politikos tikslus, kad jais remiantis būtų parengti konkretūs pasiūlymai dėl strateginės

¹⁸ COM(2009) 447, 2009 9 2.

partnerystės (visų pirma ES ir Afrikos partnerystės, Rytų partnerystės ir Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių ir plėtros šalių partnerystės) plėtojimo.

Reikėtų geriau tematiškai suderinti politikos priemonės, taikytinas šiose trijose pagrindinėse srityse: a) teisėtos migracijos organizavimas, b) kovos su neteisėta migracija stiprinimas ir c) abipusės dėl migracijos gaunamos naudos vystymuisi didinimas.

Išorės aspektui galėtų būti suteiktas svarbesnis vaidmuo užmezgant glaudesnius ryšius su trečiosiomis šalimis, kurios laikomos partnerėmis sprendžiant darbo jėgos stygiaus ES klausimus, tačiau neturėtų būti pažeidžiamas principas, pagal kurį ES pirmenybę teikia ES piliečiams. Siekiant geriau suderinti darbo jėgos pasiūlą ir paklausą ir sudaryti palankesnes sąlygas ES pramonės subjektams įdarbinti tinkamą kvalifikaciją turinčius darbuotojus, galima atlikti svarbų darbą trečiosiose šalyse, pavyzdžiui, užsieniečių kvalifikacijos pripažinimo ir profesinio mokymo prieš išvykstant į kitą šalį, taip pat kalbų mokymo srityse.

Migracijos ir vystymosi srityje reikėtų dirbti nuodugniau ir geriau. ES turėtų dėti daugiau pastangų pagrindinėms migracijos priežastims pašalinti ir ypatingą dėmesį turėtų skirti užimtumo, valdymo ir demografinių pokyčių klausimams. Reikia imtis naujų iniciatyvų, kad migrantų lėšų perlaidos turėtų didesnę teigiamą poveikį vystymuisi.

Žmogiškasis migracijos ir vystymosi politikos aspektas taip pat bus sustiprintas pradėjus taikyti į migrantus orientuotą požiūrį. Šiomis aplinkybėmis didesnė svarba turėtų būti skiriama migrantų bendruomenėms. Turėtų būti svarstomos iniciatyvos, pagal kurias migrantų bendruomenių nariai galėtų padėti savo kilmės šaliai, įskaitant aukštą kvalifikaciją turinčių migrantų laikiną grįžimą. Atsižvelgiant į pirmuosius teigiamus rezultatus, reikia toliau nagrinėti su apykaitine migracija susijusias galimybes.

Iki šiol įgyvendinant visuotinį požiūrį daugiausia dėmesio buvo skiriama Afrikai ir rytų bei pietryčių Europos šalims. Stiprinant ES migracijos politikos išorės aspektus reikėtų peržiūrėti geografinius prioritetus, atsižvelgiant į ES ir trečiųjų šalių interesus ir bendrus sunkumus, visų pirma dėl nesenu įvykių Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje.

5.2. Po krizės. ES ir pietinių Viduržemio jūros regiono šalių partnerystė

Kovo 11 ir 25 d. susitikimuose Europos Vadovų Taryba patvirtino įsipareigojimą plėtoti naują partnerystę su pietinėmis kaimyninėmis šalimis. Europos Parlamentas neseniai paskelbtoje rezoliucijoje¹⁹ taip pat pabrėžė, kad sprendžiant šiuos klausimus reikia laikytis suderinto ir išsamaus požiūrio. Atsižvelgdama į šias nuomones, Komisija artimiausiomis savaitėmis pristatys peržiūrėtą Europos kaimynystės politiką ir pasiūlymų dėl ES požiūrio migracijos, judumo ir saugumo pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse klausimais rinkinį.

Pagal šiuos teisės aktus bus dirbama su pietinėmis Viduržemio jūros regiono šalimis, siekiant pagerinti migrantų įgūdžių ir išsilavinimo lygio pripažinimą.

Be to, plėtojant žmonių tarpusavio ryšius visame Viduržemio jūros regione turėtų būti stiprinama demokratija Šiaurės Afrikoje. Didesnis judumas padės stiprinti tarpusavio supratimą ir skatinti prekybinius ryšius. ES turi pasiūlyti kaimynystėje esančioms partnerėms dinamiškesnę judumo politiką, be kita ko, apimančią ir visas, kuri įtvirtinta ES išorės politikoje. Būtina liberalizuoti paslaugų teikimą, intensyviau vykdyti studentų ir mokslininkų mainus, aktyviau megzti pilietinės visuomenės, žurnalistų ir žmogaus teisių organizacijų

¹⁹ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl migracijos srautų, kuriuos lemia nestabilumas: ES užsienio reikalų politikos aprėptis ir vaidmuo ([2010/2269\(INI\)](#)).

ryšius, nes šios priemonės svarbios siekiant Europos kaimynystės politikos tikslų. Jomis galima naudotis, tik esant teisėtai migracijai ir supaprastintam vizų režimui tinkamoms sąlygoms.

Pietinėms Viduržemio jūros regiono šalims ES pirmiausia pasiūlė užmegzti dialogą, kuriame būtų sprendžiami migracijos, judumo ir saugumo klausimai, kad atsižvelgus į kiekvienos šalies konkrečius ypatumus būtų sukurta atitinkama judumo partnerystė.

Dialogu turėtų būti siekiama, nustačius tinkamas sąlygas, sukurti judumo partnerystę ir padėti šalims partnerėms stiprinti pajėgumus su migracijos srautų valdymu susijusiose srityse. Judumo partnerystė turėtų, be kita ko, apimti priemones, kurias taikant būtų lengviau ir geriau organizuoti teisėtą migraciją, veiksmingas ir humaniškas kovos su neteisėta migracija priemones ir konkrečius veiksmus migracijos poveikio vystymuisi rezultatams stiprinti. Judumo partnerystė galės būti įgyvendinama, jeigu atitinkamos trečiosios šalys nuoširdžiai įsipareigos priimti grąžinamus neteisėtus migrantus, neturinčius teisės būti valstybių narių teritorijoje, ir imsis veiksmų, kuriais būtų veiksmingai užtikrinama neteisėtos migracijos prevencija, integruotas sienų valdymas, dokumentų saugumas ir kova su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant prekybą žmonėmis ir neteisėtą migrantų įvežimą.

Šalims partnerėms, pasirengusioms kartu su ES dirbti prieglobsčio, migracijos ir sienų valdymo srityse ir veiksmingai užtikrinti teisinės valstybės principo laikymąsi, bus teikiama parama jų pajėgumams stiprinti. Toks bendradarbiavimas taip pat padės sudaryti sąlygas, kad būtų užtikrintas stabilumas ir pagarba žmogaus teisėms, taip pat demokratijos bei gero valdymo principų laikymasis. ES, bendrai persvarstydama santykius su trečiosiomis šalimis, taip pat galės pasiūlyti iniciatyvas trečiųjų šalių piliečių judumui palengvinti ir vizų politikos srityje taikytinas priemones.

1 PRIEDAS

Su komunikatu susijusios Komisijos iniciatyvos		
Identifikavimo Nr.	Visas pavadinimas	
2 SKYRIUS Išorės sienų kirtimas ir judumas		
2011/HOME/040	Komisijos sprendimas dėl bendradarbiavimo Šengeno klausimais vietos lygmeniu	2011 m. birželio mėn.
2011/HOME/182	Rekomendacija, kuria iš dalies keičiama Komisijos rekomendacija, nustatanti Bendrą praktinį sienos apsaugos pareigūnų vadovą	2011 m. birželio mėn.
2011/HOME/045	Komisijos sprendimas, kuriuo iš dalies keičiami Vizų kodekso vadovai	2011 m. birželio mėn.
2011/HOME/050	Komisijos sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas SIRENE vadovas	2011 m. gegužės mėn.
2011/HOME/041	Komisijos pasiūlymas iš dalies pakeisti EP ir Tarybos reglamentą Nr. 539/2001 dėl vizų	2011 m. gegužės 24 d.
2011/HOME/044	Komunikatas dėl regioninių konsulinio bendradarbiavimo programų ir bendrų prašymų teikimo centrų steigimo	2011 m. lapkričio mėn.
2011/HOME/088	Teisės akto pasiūlymas, kuriuo apibrėžiami Europos sienų stebėjimo sistemos (EUROSUR) tikslas, taikymo sritis ir techninė bei veiklos sistema	2011 m. gruodžio mėn.
2011/HOME/..	Komunikatas dėl pažangaus sienų valdymo (atvykimo ir išvykimo sistema ir registruotų keliautojų programa)	2011 m. rugsėjo mėn.
2011/HOME/016	Komunikatas dėl didesnio ES vidaus solidarumo	2011 m. lapkričio mėn.
3 SKYRIUS Judėjimas ir gyvenimas erdvėje be vidaus sienų		

	Šengeno <i>acquis</i> : į Komisijos pasiūlymą dėl Šengeno <i>acquis</i> vertinimo turi būti įtrauktas koordinuoto ir laikino sienų kontrolės atnaujinimo mechanizmas	2011 m. birželio–liepos mėn.
2011/HOME/037	Migracija ir prieglobstis ES 2010 m. (antroji metinė Imigracijos ir prieglobsčio pakto ataskaita) ir Komisijos tarnybų darbinis dokumentas	2011 m. gegužės 24 d.
2011/HOME/017	Komunikatas dėl ES integracijos darbotvarkės ir Komisijos tarnybų darbinis dokumentas	2011 m. gegužės 24 d.
2010/HOME/085	Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Direktyvos 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso taikymo	2011 m. rugsėjo mėn.
2010/HOME/086	Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Direktyvos 2004/114/EB dėl trečiosios šalies piliečių įleidimo studijų, mokinių mainų, neatlygintino stažavimosi ar savanoriškos tarnybos tikslais sąlygų taikymo	2011 m. rugsėjo mėn.
2011/HOME/039	Direktyvos 2005/71/EB dėl leidimo trečiųjų šalių piliečiams atvykti mokslinių tyrimų tikslais ataskaita ir galimi tolesni veiksmai	2011 m. gruodžio mėn.
2009/HOME/057	Žalioji knyga dėl Direktyvos 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą	2011 m. lapkričio mėn.
	Komunikatas dėl ES grąžinimo politikos	2012 m.
	Žalioji knyga dėl darbo jėgos ES valstybėse narėse stygiaus problemos sprendimo migracijos priemonėmis	2012 m.
4 SKYRIUS Tarptautinė apsauga tiems, kuriems jos reikia		
2011/HOME/186	Pakeistas Prieglobsčio procedūrų direktyvos pasiūlymas	2011 m. birželio 1 d.
2011/HOME/187	Pakeistas Priėmimo sąlygų direktyvos pasiūlymas	2011 m. birželio 1 d.
	Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo	Jau pateiktas

	kriterijai ir mechanizmai, pasiūlymas	
	Iš dalies pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl sistemos EURODAC sukūrimo pasiūlymas	Jau pateiktas
	Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų bei jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių reikalavimų pasiūlymas	Jau pateiktas
	Komisijos pasiūlymas dėl ES bendrosios pabėgėlių perkėlimo programos	Jau pateiktas
5 SKYRIUS Visuotinis požiūris į migraciją		
	Komunikatas „Dialogas migracijos, judumo ir saugumo klausimais su pietinėmis Viduržemio jūros regiono šalimis“	2011 m. gegužės 24 d.
2010/HOME+/01 1	Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos sprendimų dėl Europos bendrijos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimų dėl judumo ir readmisijos pasirašymo ir sudarymo	2011 m. lapkričio mėn.
2011/HOME/001	Komunikatas dėl visuotinio požiūrio į migraciją vertinimo ir būsimos raidos	2011 m. lapkričio mėn.
2011/HOME/022	Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl migracijos ir vystymosi	2011 m. lapkričio mėn.
2011/HOME/023	Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl migracijos ir klimato kaitos	2011 m. lapkričio mėn.
2001/HOME/019	Bendradarbiavimo su Rytų partnerystės šalimis veiksmų planas	2011 m. rugsėjo mėn.
	Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos sprendimų dėl Europos bendrijos ir Armėnijos susitarimo dėl vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos pasirašymo ir sudarymo	2011 m. liepos mėn.
	Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos sprendimų dėl Europos bendrijos ir Azerbaidžano susitarimo dėl vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos pasirašymo ir sudarymo	2011 m. liepos mėn.

2 PRIEDAS

1 lentelė. Bendra 2009 m. vizų statistika

Šengeno valstybės	Šengeno vizos (Oro uosto ir kitos tranzitinės vizos, trumpalaikės vizos)		Išduotų nacionalinių ilgalaikių vizų skaičius
	Išduotų vizų skaičius	Neišduotų vizų procentinė dalis	
AT	285 196	5,23%	27 169
BE	165 474	17,38%	24 588
CH	351 578	8,70%	37 975
CZ	440 360	3,74%	17 109
DE	1 491 784	9,06%	139 640
DK	77 142	5,40%	1 037
EE	93 464	2,49%	399
EL	598 883	4,68%	40 686
ES	748 466	9,97%	135 568
FI	783 340	1,58%	-
FR	1 415 886	12,35%	167 108
HU	272 972	4,14%	8 530
IS	779	4,18%	88
IT	1 053 354	5,02%	155 286
LT	236 299	1,77%	2 824
LU	5 364	2,38%	27
LV	118 436	3,48%	1 450
MT	28 915	9,31%	4 168
NL	313 534	7,37%	9 032
NO	105 430	0,75%	16 502
PL	579 424	3,29%	210 292
PT	107 224	6,87%	15 800
SE	172 595	7,62%	527
SI	97 690	4,19%	391
SK	62 287	3,78%	1 982

ES valstybės narės, dar netaikančios viso Šengeno <i>acquis</i>	Oro uosto ir kitos tranzitinės vizos, trumpalaikės vizos		Išduotų nacionalinių ilgalaikių vizų skaičius
	Išduotų vizų skaičius	Neišduotų vizų procentinė dalis	
BG	595 914	1,05%	8 575
CY	113 205	2,63%	-
RO	175 956	3,24%	12 831

Iš viso	Oro uosto ir kitos tranzitinės vizos, trumpalaikės vizos		Išduotų nacionalinių ilgalaikių vizų skaičius
	Išduotų vizų skaičius	Neišduotų vizų procentinė dalis	
Iš viso Šengeno	9 605 876	7,11%	1 018 178
Iš viso ne Šengeno	885 075	1,70%	21 406
Iš viso	10 490 951	6,68%	1 039 584

Šaltinis: Europos Sąjungos Tarybos Generalinis sekretoriatas

Neteisėtos migracijos rodikliai. Sulaikymas, išsiuntimas ir gražinimas

	Sulaikymas		Sprendimų dėl išsiuntimo skaičius		Veiksmingas gražinimas		Sprendimų dėl išsiuntimo ir veiksmingo gražinimo santykis	
	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.
Belgija	13800	13710	32680	23900	3965	4060	12,1	17,0
Bulgarija	1415	1465	1405	1465	275	285	19,6	19,5
Čekija	3335	3955	3770	3805	585	850	15,5	22,3
Danija	610	640			825	800		
Vokietija	53695	49555	11985	14595	14295	11900	119,3	81,5
Estija	1050	860	185	150	95	115	51,4	76,7
Airija	3185	5035	1285	1615	690	830	53,7	51,4
Graikija	106715	108315	146335	126140	68565	62850	46,9	49,8
Ispanija	92730	90500	82940	103010	29785	28865	35,9	28,0
Prancūzija	111690	76355	97515	88565	19470	18400	20,0	20,8
Italija	68175	53440	68175	53440	7140	5315	10,5	9,9
Kipras	7000	8030	3355	3205	3480	4520	103,7	141,0
Latvija	310	245	265	70	270	200	101,9	285,7
Lietuva	910	1495	910	1210	855	925	94,0	76,4
Liuksemburgas	:	260	:	185	:	105		56,8
Vengrija	4845	8970	4205	4850	1190	2245	28,3	46,3
Malta	3015	1690	3015	1690	305	530	10,1	31,4
Nyderlandai	7505	7565	31700	43360	9350	8980	29,5	20,7
Austrija	14500	17145	8870	10625	5855	6410	66,0	60,3
Lenkija	5430	4520	8145	8520	8595	6945	105,5	81,5
Portugalija	28605	11130	8185	10295	1345	1220	16,4	11,9
Rumunija	3790	4365	3695	5125	3820	4670	103,4	91,1
Slovėnija	1555	1065	1555	1065	1995	2220	128,3	208,5
Slovakija	2320	1715	1655	1180	1295	900	78,2	76,3
Suomija	5375	6660	1775	3125	910	1720	51,3	55,0
Švedija	440	22230	12555	17820	9015	11980	71,8	67,2
Jungtinė Karalystė	69840	69745	69840	69745	47455	64945	67,9	93,1
ES	611840	570660	606000	598755	241425	252785	39,8	42,2

2 lentelė. Sulaikymas, išsiuntimas ir gražinimas

Šaltinis: Eurostatas

3 lentelė. Valstybėse narėse gyvenantys ne ES šalių piliečiai (2010 m. duomenys)

Valstybėse narėse gyvenantys ne ES šalių piliečiai (2010 m. duomenys)		
	Ne ES šalių piliečiai (tūkst.)	%
ES-27	20 126,1	4,0
Belgija	:	:
Bulgarija	20,3	0,3
Čekija	287,4	2,7
Danija	214,3	3,9
Vokietija	4 584,7	5,6
Estija	201,7	15,1
Airija	67,9	1,5
Graikija	791,7	7,0
Ispanija	3 335,7	7,3
Prancūzija	2 451,4	3,8
Italija	2 993,7	5,0
Kipras	43,8	5,5
Latvija	382,4	17,0
Lietuva	34,6	1,0
Liuksemburgas	29,5	5,9
Vengrija	81,1	0,8
Malta	11,3	2,7
Nyderlandai	341,3	2,1
Austrija	548,0	6,5
Lenkija	30,7	0,1
Portugalija	363,1	3,4
Rumunija	25,3	0,1
Slovėnija	77,6	3,8
Slovakija	24,2	0,4
Suomija	98,5	1,8
Švedija	324,7	3,5
Jungtinė Karalystė	2 445,1	3,9

Šaltinis: Eurostatas

Migracijos srautai. Išduotų leidimų gyventi skaičius
 migr_resfirst. Pirmąkart išduoti leidimai. Priežastys ir pilietybė (metiniai duomenys)

	Absoliutus skaičius										Procentinė dalis					
	Seima		Studijos		Darbo užmokestis		Kita		Iš viso		Seima		Studijos		Darbo užmokestis	
	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.
Belgija	20320	28523	6743		7097	5391	12041	17803	46201	51717	44,0	55,2	14,6	0,0	15,4	10,4
Bulgarija	1546	1539	1168	1623	776	769	443	454	3933	4385	39,3	35,1	29,7	37,0	19,7	17,5
Čekija	10699	9281	4220	4139	43282	11312	3149		61350	24732	17,4	37,5	6,9	16,7	70,5	45,7
Danija	4231		19279	16253	7420		725		31655	16253	13,4	0,0	60,9	100,0	23,4	0,0
Vokietija	49642	54139	29985	31345	20297	16667	14365	19803	114289	121954	43,4	44,4	26,2	25,7	17,8	13,7
Estija	1402	1148	339	383	967	1135	1176	1111	3884	3777	36,1	30,4	8,7	10,1	24,9	30,1
Airija	3409	2608	12538	12263	5808	4827	7171	5811	28926	25509	11,8	10,2	43,3	48,1	20,1	18,9
Graikija	21855	22637	1449	1489	15609	16383	1498	4639	40411	45148	54,1	50,1	3,6	3,3	38,6	36,3
Ispanija	150101	100620	21665	22068	96319	22262	131742	141419	399827	286369	37,5	35,1	5,4	7,7	24,1	7,8
Prancūzija	85475	83528	52226	53563	21784	19612	29238	31788	188723	188491	45,3	44,3	27,7	28,4	11,5	10,4
Italija	76764	75153	12512	10011	142889	106134	9393	53856	241558	245154	31,8	30,7	5,2	4,1	59,2	43,3
Kipras	335		8751		32704		12020		53810	0	0,6		16,3		60,8	
Latvija	2464	759	346	212	1823	464	3073	869	7706	2304	32,0	32,9	4,5	9,2	23,7	20,1
Lietuva	659	788	447	422	4140	1358	52	91	5298	2659	12,4	29,6	8,4	15,9	78,1	51,1
Vengrija	8405	1753	7760	4167	16875	4535	3562	2025	36602	12480	23,0	14,0	21,2	33,4	46,1	36,3
Malta	954	391	202	191	950	669	2883	2431	4989	3682	19,1	10,6	4,0	5,2	19,0	18,2
Nyderlandai	23882	23078	9177	9944	9285	10433	31425	12696	73769	56151	32,4	41,1	12,4	17,7	12,6	18,6
Austrija	14400	14572	2853	3233	3096	2692	1434	7538	21783	28035	66,1	52,0	13,1	11,5	14,2	9,6
Lenkija	8921	8699	6145	7066	18664	11123	7177	6539	40907	33427	21,8	26,0	15,0	21,1	45,6	33,3
Portugalija	27270	19964	4344	4302	25286	18275	6815	3783	63715	46324	42,8	43,1	6,8	9,3	39,7	39,5
Rumunija	6109	6043	2969	3541	9039	4724	1237	1072	19354	15380	31,6	39,3	15,3	23,0	46,7	30,7
Slovėnija	3962	3116	246	666	24954	11910	53	67	29215	15759	13,6	19,8	0,8	4,2	85,4	75,6
Slovakija	1224	1156	449	334	3984	2302	2368	1544	8025	5336	15,3	21,7	5,6	6,3	49,6	43,1
Suomija	7170	6643	4441	3949	5722	2754	4540	4688	21873	18034	32,8	36,8	20,3	21,9	26,2	15,3
Švedija	36626	37890	11695	13968	14259	18978	21564	20501	84144	91337	43,5	41,5	13,9	15,3	16,9	20,8
Jungtinė Karalystė	117055	121280	222780	268525	139735	116670	153685	164905	633255	671380	18,5	18,1	35,2	40,0	22,1	17,4
ES	684880	625308	444729	473657	672764	411379	462829	505433	2265202	2015777	30,2	31,0	19,6	23,5	29,7	20,4

4 lentelė. 2008 m. ir 2009 m. išduotų leidimų gyventi skaičius

Šaltinis: Eurostatas

**5 lentelė. 2010 m. pirmosios instancijos sprendimai dėl prieglobsčio.
Rezultatai ir valstybės narės**

	Iš viso sprendimų	Iš viso teigiamų sprendimų	Pabėgėlio statusas	Papildoma apsauga	Humanitarinė apsauga	Atmesti prašymai
Europos Sąjunga	223 370	55 100	27 050	20 400	7 650	168 270
Belgija	16 665	3 510	2 700	805	:	13 160
Bulgarija	515	140	20	120	:	375
Čekija	510	175	75	75	20	335
Danija	3 300	1 345	660	520	170	1 950
Vokietija	45 400	10 450	7 755	545	2 145	34 955
Estija	40	15	10	5	:	25
Airija	1 600	25	25	5	:	1 575
Graikija	3 455	105	60	20	30	3 350
Ispanija	2 785	610	245	350	15	2 175
Prancūzija	37 620	5 115	4 095	1 020	:	32 505
Italija	11 325	4 305	1 615	1465	1 225	7 015
Kipras	2 440	425	30	370	25	2 015
Latvija	50	25	5	20	:	25
Lietuva	190	15	0	15	:	175
Liuksemburgas	475	70	55	15	:	410
Vengrija	1 040	260	75	115	70	785
Malta	350	220	45	165	15	125
Nyderlandai	17 145	7 565	810	4 010	2 745	9 575
Austrija	13 780	3 450	2 060	1 390	:	10 330
Lenkija	4 420	510	80	195	230	3 910
Portugalija	130	55	5	50	:	75
Rumunija	425	70	40	30	0	355
Slovėnija	115	25	20	0	:	95
Slovakija	295	90	5	55	30	205
Suomija	4 880	1 595	165	1 240	190	3 285
Švedija	27 700	8 495	1 935	5 955	605	19 205
Jungtinė Karalystė	26 720	6 440	4 445	1 850	140	20 280

Šaltinis: Eurostatas